

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

29/01/2025
Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 30-1-2025	Esas No: 2/2891

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

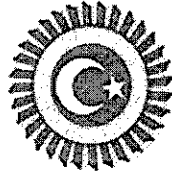
Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

29 Ocak 2025

29 Ocak 2025

1574430

1574430

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Yerel yönetimler, demokrasinin doğrudan halkın iradesine dayandığı ve halkın karar alma süreçlerine katılımının sağlandığı en önemli yönetim birimleridir. Yerel yönetimlerin özerkliği, anayasal güvence altına alınmış olup, halkın seçtiği yöneticilerin görevde kalabilmesi, demokrasinin temel unsurlarından biridir. Ancak, son yıllarda yerel yöneticilerin görevden alınarak yerlerine kayyum atanması uygulamaları, demokrasinin ve halk iradesinin ihlali niteliğinde yorumlanabilecek durumlar yaratmıştır.

Mevcut düzenlemede, belediye başkanlarının görevden uzaklaştırılması ve yerlerine kayyum atanması için kesinleşmiş bir mahkeme kararı aranmamakta, idari tasarruflarla bu işlemler gerçekleştirilebilmektedir. Bu durum, yerel yönetimlerin bağımsızlığı ve demokratik temsilin güçsüzleşmesine yol açmakta, halkın seçme ve seçilme hakkına gölge düşürmektedir. Oysa ki yerel yöneticiler, halk tarafından belirlenmiş kişilerdir ve görevden alınmaları sürecinde yalnızca somut delillere dayalı yargı kararlarının esas alınması, demokratik meşruiyetin korunması açısından elzemdir.

Kayyum atanması uygulamaları, aynı zamanda Anayasa'nın 127. maddesiyle güvence altına alınan yerel yönetimlerin özerkliği ilkesine zarar vermektedir. Bu ilke, yerel yönetimlerin merkezi otoriteden bağımsız olarak halkın ihtiyaçlarına uygun şekilde hizmet sunabilmelerini garanti altına alır. Keyfi kayyum atamaları, halkın yönetime olan güvenini zedelemekte ve yerel demokrasiyi tehdit etmektedir. Ayrıca, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı gibi uluslararası belgelerde yerel yönetimlerin bağımsızlığına vurgu yapılırken, Türkiye'nin bu alanda uluslararası standartlara uyumunu güçlendirmesi gerekmektedir.

Bu teklif, belediye başkanlarının görevden uzaklaştırılmasının ancak kesinleşmiş bir mahkeme kararı ile mümkün olmasını ve geçici tedbir olarak kayyum atanması süreçlerinin sınırlandırılmasını öngörmektedir. Mahkeme kararı olmaksızın gerçekleştirilen görevden alma ve kayyum atama işlemleri, hukukun üstünlüğü ilkesine de aykırılık teşkil etmektedir. Keyfi uygulamaların önlenmesi, idarenin her türlü tasarrufunun yargı denetimine tabi tutulması ve halkın iradesine saygının sağlanması için bu düzenleme son derece önemlidir.

Bunun yanı sıra, bu teklif, geçici kayyum uygulamalarını süre ve hukuki denetime tabi tutarak, keyfi müdahalelerin önlenmesini sağlamayı hedeflemektedir. Kayyum atanması sadece yargı kararına bağlanmakla kalmayacak, aynı zamanda bu tedbirlerin süresi sınırlandırılarak yerel demokrasinin korunması için önemli bir güvence oluşturulacaktır.

Bu düzenleme, halkın iradesine olan güveni artıracak, yerel yönetimlerin bağımsızlığını güçlendirecek ve demokratik süreçlerin sağlıklı bir şekilde işlenmesini sağlayacaktır. Ayrıca, uluslararası standartlara uyumun sağlanması ve yerel yönetimlerin daha şeffaf ve hesap verebilir bir yapıya kavuşturulması bu düzenlemenin temel hedeflerindendir.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 45. maddesinde yapılan değişiklikle, belediye başkanlarının görevden uzaklaştırılma sürecinin kesinleşmiş bir yargı kararına bağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca, geçici kayyum atamalarının süresinin 30 gün ile sınırlandırılması, bu tür uygulamaların istismarını önlemeye yöneliktir.

MADDE 2 – 46. maddede yapılan değişiklikle, belediye başkanlığı görevinin boşalması halinde, mahkeme kararının kesinleşmesinden sonra meclis tarafından yeni başkan seçilmesi öngörülmüştür. Bu düzenleme, yerel yönetimlerde demokratik süreçlerin işletilmesi açısından önemlidir.

MADDE 3 - Yürürlük maddesidir.

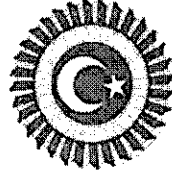
MADDE 4 -Yürütme maddesidir.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

**5393 SAYILI BELEDİYE KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 - 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 45. maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Belediye başkanının görevden uzaklaştırılması ancak kesinleşmiş bir mahkeme kararı ile mümkün olabilir. Geçici olarak görevden uzaklaştırma kararları, ağır ceza mahkemelerinin delillere dayalı kararıyla sınırlı olmak üzere uygulanabilir ve bu süre 30 günü aşamaz.”

MADDE 2 - 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 46. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Belediye başkanlığı görevinin herhangi bir nedenle boşalması durumunda, yeni belediye başkanı, belediye meclis üyeleri arasından mahkeme kararı kesinleştikten sonra yapılacak ilk toplantıda seçilir. Ancak, seçimin yapılamadığı durumlarda, belediye başkanlığı görevi birinci derece yöneticilere devredilir ve bu süreçte geçici kayyum atanması mahkeme kararına bağlıdır.”

MADDE 3 - Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 - Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA